

In Duitsland nemen de vakbondsbesturen die de rood groene coalitie ondersteunden, voortaan duidelijk afstand van de regeringspartijen.

In 2002 wonnen Schröder (SPD) en Fischer (De Groenen) opnieuw de verkiezingen, dankzij hun campagne tegen de oorlogspolitiek van Bush, maar vooral dankzij hun belofte de economische herstellpolitiek niet ten koste te laten gaan van sociale rechtvaardigheid. Maar sinds de herfst van 2001 wordt Duitsland getroffen door een recessie en is de regering overgegaan tot een verharding van de neoliberale politiek. De bezuinigingen raken de zieken, gepensioneerden en werklozen het hardst.

Bij verschillende gelegenheden is het belastingtarief voor de hoogste inkomens teruggebracht van 53 procent naar 48,5 en vervolgens naar 42 procent en voor de ondernemingen van 40 naar 25 procent. Dat zou, zo oordeelde de regering, de conjunctuur stimuleren. Maar in de praktijk draaide het uit op een vergroting van het begrotingstekort. In sommige delen van het land zijn de gevolgen voor de burger nu al dramatisch voelbaar.

Op 13 maart 2003 lanceerde kanselier Schröder zijn fameuze 'Agenda 2010' dat beoogt het systeem van sociale zekerheid te hervormen. Bij die gebeurtenis verklaarde hij: 'We zullen in de uitgaven van de overheid moeten snijden en van een ieder meer verantwoordelijkheid en offers vragen'. Zo wil de regering door de hervorming van de ziekteverzekering 20 miljard euro besparen, tot grote verontwaardiging van de bevolking.

Maar de hardste aanval is tegen de werklozen gericht. 'Agenda 2010' brengt de duur van de werkloosheidsuitkering terug van 32 naar 12 maanden. Erger nog, na een jaar werkloosheid ontvangen werklozen die eerder recht hadden op een uitkering van 53 procent van het laatste netto verdiende salaris, alleen nog bijstand. Ongeveer 1,8 miljoen mensen zullen hun uitkering verliezen en tussen de 30 en 40 procent zullen daarvoor geen schadeloosstelling ontvangen.

De bazen zingen steeds hetzelfde liedje: op hoge toon het eeuwige gejammer dat 'de kosten te hoog zijn'. Maar onderwijl worden de aanvallen op de salarissen ingezet. En worden de sociale voorzieningen aangetast en de druk op de werklozen opgevoerd en de regels aangescherpt (verhuisplicht, verruiming van het concept passende arbeid en dergelijke). Maar ook de arbeidsduur staat niet langer buiten schot. Bij de overheid van enkele deelstaten worden al werkweken gedraaid van 41 of 42 uur, terwijl over het terugbrengen van het aantal feest- en vakantie dagen druk wordt gediscussieerd.

Deze toestanden hebben tot grote verontwaardiging geleid onder de aanhang van de vakbonden en de sociaal-democratie. De SPD verloor het afgelopen jaar bijna 50.000 leden en als partijvoorzitter moest Schröder plaats maken voor Müntefering. Desondanks hebben de vakbondsbesturen die de hervkiezingen van de groen rode coalitie steunden, in het algemeen met de bezuinigingspolitiek ingestemd.

Maar sinds enige tijd neemt de onrust onder de achterban van de vakbeweging toe. De manifestatie van honderdduizend personen in Berlijn op 1 november 2003, georganiseerd door radicaal linkse organisaties en kritische vakbondsgroepen, uit protest tegen de politiek van de coalitie, was een eerste duidelijk signaal. Een deel van de vakbondsleiding, vooral in de IG Metall en in de Dienstenbond heeft zich van de coalitie gedistantieerd. En dat breidt zich uit op dit ogenblik. Het traditionele bondgenootschap tussen de vakbonden en de sociaal- democratie begint diepe scheuren te vertonen. De grote protestmanifestaties van 3 april in Berlijn, Keulen en Stuttgart, waar

Contributed by Paul B. Kleiser
woensdag, 23 juni 2004 -

500.000 mensen aan deelnamen, was er een teken van. Eenmaal het hek van de dam, kon de onafhankelijke mobilisatie van onderop niet meer door de vakbondsbesturen gecontroleerd worden. Bovendien ontstaan er in talloze plaatsen initiatieven gericht tegen de rood groene coalitie en voor een links alternatief bij de verkiezingen van 2006. Uiteraard is er veel werk te verzetten om de protestbewegingen te structureren en de programma's op elkaar af te stemmen. Daaraan meehelpen is op dit ogenblik de belangrijkste taak.

Paul B. Kleiser is medewerker van het Duitse maandblad Sozialistische Zeitung